

HUNDREMETERSKOEN
BARNEHAGE

Årsplan

2022-2026

INNHold:

Forord	3
Barnehagens visjon	5
Rammeplanen og barnehageloven	5
Danning	5
Omsorg	6
Lek	6
Læring	7
Barns medvirkning	7
Barnehagens fysiske miljø	8
Sosial kompetanse	9
Livsmestring og helse	9
Progresjon	10
Planlegging, evaluering og dokumentering	11
Foreldresamarbeid	12
Samarbeid med andre instanser	12
Rutiner for overgang barnehage/skole	13
Fagområdene	14
Kommunikasjon, språk og tekst.....	14
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	15
Kunst, kultur og kreativitet.....	15
Etikk, religion og filosofi.....	16
Antall, rom og form.....	16
Natur, miljø og teknologi.....	16
Nærmiljø og samfunn.....	17
Miljøvern	17
Avdelingene våre	18
Ole Brum og Tigergutt.....	19
Tussi.....	21
Årshjul	23

FORORD

Denne årsplanen er blitt utformet av undertegnede, med bakgrunn i tidligere årsplaner, og i samarbeid med det øvrige personalet på huset. Samarbeidsutvalget har godkjent årsplanen.

Når man skriver en årsplan vil denne bli på et mer generelt grunnlag enn de månedlige planene som hver avdeling blant annet utformer. En barnehage er pålagt å utforme en årsplan foran hvert barnehageår, og vi har nå lagd en årsplan som går over fire barnehageår. Et barnehageår går fra høst til høst. Den skal konkretisere barnehagens oppgaver og innhold i forhold til det som står i grunnloven, lov om barnehager og rammeplanen, samt barnehagens øvrige eventuelle styringsdokumenter. Årsplanen er primært et arbeidsdokument for de ansatte. Den setter rammene for arbeidet, og hjelper til å kvalitetssikre hverdagen. Den er i tillegg et informasjonsdokument til de foresatte og tilsynsmyndighetene.

Rammeplanen er utgangspunktet for all jobbing, og alle de ulike temaene vi er innom i løpet av et barnehageår;

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET kan ses på denne måten:

Danning

Omsorg

Lek

Læring

*«Et hus med fire søyler»-
(tanker lånt fra et foredrag om rammeplanen 2017)*

Lenger fremme i årsplanen kan dere lese om disse fire viktige søylene som nevnes ovenfor, samt visjonen vår som er; - **vi tar tiden tilbake**-, Vi har alltid et ekstra fokus på **barns medvirkning**, men de øvrige fagområdene i rammeplanen er like viktige ifht barnehagens pedagogiske virksomhet. Utover egen intern jobbing så deltar vi, gjennom hele året, i ulike prosjekter sammen med andre barnehager i kommunen. I nettverkene med de andre barnehagene kan vi ha felles personalmøter/kursing, og felles opplegg med barna på tvers av barnehagene, men også andre typer erfaringsutveksling og læring.

Minner om hjemmesiden vår: www.100meter.no

Berit Tangen
Daglig leder

BARNEHAGENS VISJON

”Vi tar tiden tilbake”

Samfunnet vårt, generelt, består i dag av mye vi skulle ha gjort, og burde ha gjort. Mange av oss er travle mye av tiden. Slik kan det også være i barnehagen.

Det «å ta tiden tilbake» handler mest om de voksnes tilstedeværelse. Det å ha tid til å konsentrere oss om ett barn av gangen, eller en liten gruppe. Å ha tid til å la prosessen være viktigere enn målet/ resultatet. At ungene føler de er delaktige, har innflytelse, få ha en mening, få anerkjennelse og undre seg sammen med en voksen uten at vi må haste videre. Det er mange utfordringer knyttet til tilstedeværelse i barnehagen. Det være seg bemanning, overgangssituasjoner, barn som har det vanskelig, møtevirksomhet, lange åpningstider osv. For å ta tiden tilbake og være tilstedeværende voksne handler det mye om organisering og struktur. Noe handler om ansvarliggjøring av barna. Det handler også om ledelse, og videre og ikke minst så handler det om den voksnes væremåte. Evnen og tiden til å skape gode relasjoner. Å komme i posisjon og la barn få være barn og tilrettelegge for utvikling.

For å få til dette så må vi i barnehagen ofte stoppe opp og reflektere over hvorfor vi gjør det vi gjør. Er det slik at man må være med på alt? Hva er alle disse tingene vi må rekke hele tiden?. Er det noe som er mindre viktig enn andre ting? Kan vi organisere oss annerledes, eller er det ting vi kan si nei til å delta på.

Som dere vil lese mer om videre i årsplanen, så er barns medvirkning utrolig viktig når det gjelder akkurat det å ta tiden tilbake. Der handler det om å forme dagene ut ifra ungenes behov. Det er ikke alltid at selve bestemmelsesstedet for turen vår blir det viktige målet. Kanskje er det selve turen som blir målet. Det er viktigere å stoppe og undre seg over en mauttue sammen med ungene, enn å komme fram. Kanskje rakk vi bare halvveis til Hovdetoppen denne gangen, men hva slags rolle spiller egentlig det, hvis ungene hadde en god opplevelse av turen fordi de hadde med voksne som var tilstedeværende og tok dem på alvor i deres nysgjerrighet og undring?

RAMMEPLANEN OG BARNEHAGELOVEN

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplanen er, sammen med barnehageloven, det styrende verktøyet i barnehagen. Den trekker linjer for det pedagogiske arbeidet vårt og forteller om barnehagens formål, verdigrunnlag som legges til grunn, og oppgaver vi skal utføre. Gjennom de ulike fagområdene legger den også føringer for hvordan barnehagen skal jobbe med de ulike delene av barnas hverdag.

DANNING

Et viktig begrep i rammeplanen, og som står fremtredende i formålsparagrafen for barnehage er danning. I formålsparagrafen, av 2008, står det blant annet;

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

Danning er et litt vanskelig begrep, og det er mange som har prøvd å tolke hva som menes med begrepet. Rammeplanen har et eget punkt vedrørende danning, og i vår barnehage forstår vi det på den måten at vi skal lede og veilede barna, og fremstå som gode rollemodeller. Gjennom dette skal vi kunne gi barna handlingskompetanse. Ved å gi barna opplevelser/erfaringer, og fremme nysgjerrigheten deres på ulike arenaer i barnehagen skal vi kunne gjøre dem rustet til å møte verden både på kort og lang sikt. De skal lære at de har en tilhørighet i samfunn, natur og kultur. De skal lære at et samfunn består av ulike behov, meninger og perspektiver. Å utvikle gode holdninger, uavhengig av kultur eller religion ser vi som en del av dannelsesperspektivet.

Alt som står i rammeplanen har en rød tråd, og danning er en del av alle de andre viktige punktene som står beskrevet. Alt henger sammen.

OMSORG

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg både fysisk og psykisk. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Det forutsetter gode relasjoner mellom personalet og barna. Barna må føle at de har tatt imot omsorg, og personalet skal imøtekomme barnas behov for omsorg med sensitivitet. Barn er også omsorgsgivere og må anerkjennes som dette. Vi må ta oss tid til å vise omsorg, og vi må være tilstede der ungene er for å kunne fange opp signaler. Noen ganger trengs et fang for å vises omsorg, andre ganger kan en liten klem være det som skal til. Et hei når vi møtes, et klapp på kinnet, bli lyttet til, få ros. Grenser er også omsorg. Ulike unger har ulike behov. Akkurat som oss voksne

LEK

Lek er en svært viktig aktivitet; den aller viktigste aktiviteten i barnehagebarnas liv. Vår barnehages syn på barns lek, (og læring), bunner i Leg Vygotskijs teorier. Enkelt fortalt så mente han blant annet at lek var det samme som de voksnes arbeide. «Barnets arbeid var leken». I et lek- fellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, og det gir trivsel og mening i hverdagen når man føler seg som en del av et fellesskap og får venner.

Leken kan også ses i forhold til Vygotskys *sosiokulturelle læringssyn*. Gjennom leken fremmes barnas utvikling på alle måter, både intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og følelsesmessig. Læring gjennom lek er et begrep som blir brukt mye i barnehagen, og dette betyr at gjennom meningsfylte aktiviteter som lek kan barna lære mye. Et eksempel på hvordan vi praktiserer lek-læringssituasjoner er når vi blant annet legger til rette for kiosk/butikk lek. Barna får erfaring med tall, bokstaver, antall osv, og ikke minst det å kunne lære seg sosiale koder, som vær så god, hei og ha det, med mer.

Å lære seg å samarbeide med andre blir også et viktig aspekt. Her er også visjonen vår en del av det pedagogiske arbeidet vårt; vi ønsker å gi barna tid og rom for varierte lekopplevelser, alene og i samhandling med andre. Det fysiske miljøet, som for eksempel i ovennevnte butikklek, blir viktig; vi må legge til rette for fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. Samtidig som barna legger grunnlaget for denne leken selv er det viktig at vi voksne er der for å støtte og motivere i leken; ikke alle barn mestrer dette like godt og trenger veiledning og oppfølging underveis.

LÆRING

Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder og er nært knyttet til leken som vi beskriver over. Vi som voksne i barnehagen må møte barnas undring og vitebegjærlighet på en måte som stimulerer til videre læring; både gjennom formelle (planlagte og voksenstyrte) og uformelle (her-og-nå) læringssituasjoner. Dette er en utfordring i en hektisk hverdag, men med tanke på visjonen vår **”vi tar tiden tilbake”**, så er dette noe vi vektlegger sterkt. Her kommer barns medvirkning tydelig fram; vi må ta utgangspunkt i barnas interesser og spørsmål når vi legger til rette for læring.

Gjennom å være rause, engasjerte og kreative voksne skaper vi et godt læringsmiljø, også for de barna som ikke oppsøker og spør av seg selv. Alle barn har rett til å lære, men alle barn lærer ikke på samme måte. Det blir da vår oppgave å kunne finne frem til hvert enkelt barns måte å tilegne seg ny kunnskap på. Dette er blant annet særlig viktig med tanke på at barna skal videre over i skole. Kan vi legge til rette for gode læringssituasjoner allerede i barnehagen vil denne overgangen bli lettere. Som nevnt, så vil samspill med andre gjennom lek kanskje være en av de viktigste arenaene for læring i barnehagen, i tillegg til situasjoner og arenaer der vi blant annet legger til rette for forskning og undring. Fagområdene, som vil bli nevnt lengre frem i årsplanen, er derfor grunnlaget for all den aktiviteten vi bedriver i barnehagen.

BARNES MEDVIRKNING

Om barns medvirkning sier Barnehageloven §4: *”Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan gi uttrykk for sitt syn på barnehagens syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven §1 og §3, Grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon art 12. nr.. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.*

Barns medvirkning går som en rød tråd gjennom alt som vi foretar oss i vår barnehage. Medvirkning handler om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som kompetent. Barna skal få mulighet til å medvirke i fellesskapet, og uttrykke sine behov. De skal videre erfare at deres stemme blir tatt på alvor, og ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen. Personalet må

være bevisst i alle situasjoner sammen med barna, og gi hvert enkelt barn følelsen av å bli sett, hørt og verdsatt.

For at ungene skal få innflytelse på egen hverdag må vi ta oss tid til å stoppe opp og lytte til det ungene har å bidra med. I en hektisk hverdag er det lett som voksen å avfeie barnet, både verbalt og nonverbalt, og haste videre med alt vi skal rekke i hverdagen. Dette har vi bestemt at ikke skal være kjennetegn på vår barnehage. Vi skal ta oss tid til å lære barna å kjenne. Vi skal være mye sammen med barna for å kunne anerkjenne og skape gode relasjoner. Vår barnehage har en visjon om å «**ta tiden tilbake**». Vi skal derfor ikke være med på alt, kun det som vi syns er viktigst. Vi skal ikke gjennomføre et bestemt opplegg hvis noe annet passer bedre for barna/barnet akkurat denne dagen. Kanskje trenger Ida å sove en stund istedenfor å være med ut. Kanskje er det slik at akkurat i dag så trenger Petter på 5 et fang å sitte på istedenfor å være med å rydde, eller Even på fire som akkurat har vært på ferie trenger å si noe om dette i samlingsstunden til Thomas som skal lese et eventyr akkurat nå. Det kan Thomas helt sikkert gjøre om et par minutter. Vi har jo hele dagen å ta av! Hvorfor kjøre til Bergsjordet på felles skidag hvis vi heller kan lage en morsom dag her i barnehagen som alle barna er trygge? Hvordan kan vi gjøre leken mer spennende for de ulike gruppene? Hva er barna opptatt av akkurat nå?

Dette betyr ikke at ungene skal få gjøre akkurat det de vil til enhver tid, men vi skal lytte til dem og anerkjenne dem. Vi skal se om det finnes andre muligheter enn de vi allerede har tenkt, vi skal sette oss i ungenes sted, vi skal være der for dem, vi skal lytte, se, være tilstede...

Vi har ikke detaljert månedsplaner i vår barnehage. Vi har åpne planer som gir oss mange muligheter. Fokuset på barns medvirkning har gjort at vi er blitt bedre på å la ungenes innspill styre hverdagen vår, også i planarbeidet. Vi er ikke planløse, men det krever derimot at jobben vi gjør dokumenteres i etterkant. Gjennom dokumentasjonen kan vi reflektere sammen. Hva var bra? Hva var mindre bra? Hva kunne vært gjort annerledes?

*Det er fredag og de fleste barna på småbarnsavdelingen er slitne etter uka. De aller fleste er i dårlig form- snørre renner, de er slappe og feberen kommer og går. Det høres sutring og gråt og 12 par små hender strekker armene i været i håp om å være en av de heldige som «vinner» en voksen. Vi har dessverre ikke mange nok fang til alle de slitne barna. Vi trenger hjelp. I skapet finner en av de ansatte en flaske med såpebobler og blåser gjennomsiktede, skjelvende bobler gjennom rommet. Med ett blir det stille. Sutring og gråt byttes ut med latter og fascinasjon over disse fantastiske boblene den voksne tryllet ut av en flaske.
Det skal så lite til....*

BARNEHAGENS FYSISKE MILJØ

Et annet spennende punkt når det gjelder barns medvirkning og hvordan de påvirker sin egen hverdag er det fysiske miljøet rundt dem. Her sier Barnehagelovens § 2:

”Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.”

Det fysiske miljøet er viktig for hvordan barn og barnegruppene opplever hverdagen sin. Er det lite utfordrende og stimulerende vil faren være stor for at det oppstår mye aggressivitet, krangling og passivitet hos barna. Gjennom et tilrettelagt miljø vil barna lettere ta egne valg og skape sin egen hverdag sammen med andre barn og voksne. Vi legger vekt på å skape et spennende, dynamisk og variert miljø både ute og inne, med allsidige muligheter til bevegelse, sanseerfaring og mestring, men også et miljø for ro og konsentrasjon, med kriker og kroker. Et lekemiljø der barn kan få impulser/ideer til lek og læring. Også her blir **”vi tar tiden tilbake”** viktig; vi ønsker å skape et miljø der det er muligheter for ro til lek over tid, men også mulighet for å sette seg ned, slappe av, ha tid og ro til å snakke sammen.

Alle avdelingene har små rom de kan benytte til ulike aktiviteter. I tillegg har vi for eksempel ”butikkrom” og ”vannrom». Rommene blir endret i takt med barnegruppenes interesser, og de voksnes ideer. Ellers prøver vi i størst mulig grad å se huset under ett, slik at vi kan utnytte arealene på en best mulig måte. Både nærområdet, som for eksempel skogen, og lekeplassen inne på barnehagens uteområde er også steder det er viktig at ungene har et utfordrende og spennende miljø.

SOSIAL KOMPETANSE

Dette er et viktig begrep i Rammeplanen, står under punktet; *barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap*, og handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Det er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Det henger nært sammen med de andre punktene i rammeplanen. Sosial kompetanse kommer ofte til uttrykk gjennom det å kunne ta kontakt med andre, holde på denne kontakten, vise at man bryr seg om andre, og klare å sette seg inn i andres situasjon. For oss som voksne i barnehagen blir det viktig å skape et miljø der denne kompetansen læres og brukes. Vi må være tydelige rollemodeller, la barna oppleve at de blir sett og hørt, vise omsorg, respekt og anerkjennelse for hverandre og barna. Også her blir det viktig å skape tid og rom for å synliggjøre denne kompetansen, samt å legge til rette for lek, som er en aktivitet der denne kompetansen læres i høy grad

LIVSMESTRING OG HELSE

I vår barnehage er vi opptatt av å gjøre barna «robuste». Med dette mener vi at vi ønsker å lære barna til å takle hverdagen sin. Med tanke på her og nå situasjonen, men også i framtiden. Vi er opptatt av det, for det viser seg at det grunnlaget som blir lagt i tidlige barneår har stor betydning for hvordan man takler ting videre i livet. Som under de fleste punktene i årsplanen så handler det om at vi er «tilstedeværende voksne». Dette betyr at vi må være tilstede med hele oss. Både fysisk og psykisk. Vi må være der ungene er. Er man tett på så står man bedre i posisjon til å fange opp ting som vedrører barnas

omsorg – og livssituasjon. Barn kan være utsatt for blant annet omsorgssvikt, og det er da viktig at vi fanger opp dette. Det samme med mobbing og krenkelser inne i barnehagen. Alle møter vi motgang, men vi takler det så forskjellig. For oss er det viktig at barna lærer seg til å føle på litt motgang, og at motgang ikke nødvendigvis er så farlig. Ved å være tett på så kan vi støtte dem i det å mestre motgang. Det er også viktig å bli kjent med både sine egne og andres følelser. Motgang kan være så «enkelt» som at du ikke klarer å få buksa over gummistøvla ved første forsøk, eller det å tape i spill. Litt vanskeligere ting kan være at man av og til må finne andre å leke med enn de man hadde tenkt eller selv hadde lyst til å være med, eller at du må vente til en sykkel er ledig. Å føle motgang er veldig individuelt. Det finnes mange ulike tilrettelagte opplegg som kan brukes i barnehagen, men det aller viktigste er uansett de voksnes tilstedeværelse, og at vi kjenner ungene vi har i barnehagen. Tid og rom for å være tilstede er også viktig, så ideologien vår som er å ta tiden tilbake er helt klart viktig! Vi må ta oss tid til å være sammen, for ved å være sammen så blir vi kjent og kan få mange gode relasjoner. Har vi en god relasjon står vi også i bedre posisjon til å kunne gjøre noe/ha innflytelse på situasjonen. Dette gjelder også i foreldresamarbeidet, som er en meget viktig del av det å skape robuste unger. Livsmestring og helse griper inn i alle fagområdene våre. Derfor er språk, lekkekompetanse, sosialkompetanse og vennskap eksempler på hva som er viktig å ha fokus på i barnehagen...

PROGRESJON

Med begrepet progresjon menes fremgang, læring og utvikling. Alle barn skal oppleve en progresjon i barnehagens innhold. Det skal være forskjell på aktiviteter, pedagogisk innhold, arbeidsmåter og fysisk materiell som vi tilbyr 5 åringer kontra en ettåring. Refleksjoner rundt pedagogisk dokumentasjon skaper nye erkennelser, tolkninger eller spor som bidrar til at personalet tar valg på vegne av, eller sammen med barna. Dette skjer i kontinuerlige prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

PLANLEGGING, EVALUERING OG DOKUMENTERING

For å kunne være en god pedagogisk virksomhet trenger vi tid til planlegging og evaluering av arbeidet vårt. Vi har 5 planleggingsdager i året; da er barnehagen stengt. På disse dagene jobber vi enten internt i barnehagen, er på kurs eller samarbeider med andre private og kommunale barnehager. I tillegg til disse dagene har vi personalmøter på kveldstid der vi løpende diskuterer hverdagen vår og det pedagogiske opplegget, avdelingsmøter en time pr uke, samt ledermøter. Disse møtene er viktige i en hektisk hverdag, og gir oss mulighet til å evaluere det arbeidet vi gjør kontinuerlig. Barna er også med i planleggings- og evalueringsarbeidet alt etter alder og modningsnivå. Årsplanen vår er et av arbeidsverktøyene våre i planleggingen sammen med rammeplanen for barnehager. Når det gjelder

dokumentasjon vil dette komme frem i de daglige samtaler vi har med foreldrene, samt andre fora der vi snakker sammen, både barn og voksne. Den skriftlige dokumentasjonen kommer blant annet frem i månedsbrevet som foreldrene får, samt ulike dokumentasjon med bilder og tekst på veggene i barnehagen. Det vil også komme noe dokumentasjon via små hefter eller skriv i løpet av året. Denne dokumentasjonen blir videre brukt som refleksjon blant personalet. Enten i avdelingsmøter, ledermøter eller personalmøter. Vi er opptatt av kvalitet, og ikke kvantitet i dokumentasjonsarbeidet vårt.

For ytterligere å sikre god kvalitet utarbeider vi kontinuerlig med kvalitetsdokumenter, til internt bruk, for ulike situasjoner i løpet av en barnehagehverdag, som for eksempel frilek ute/inne, måltider, overgangssituasjoner med mer. Kvalitetsdokumentene våre er «levende dokumenter» og endres stadig. Voksenrollen er et viktig punkt i alle dokumentene.

FORELDRESAMARBEID

Foreldresamarbeidet finner sted i de daglige samtaler om barnet når man kommer og går, gjennom formelle foreldresamtaler, foreldremøter, samt samarbeidsutvalg/foreldreråd. Vi er en foreldreid barnehage, og har et styre bestående av foreldre og ansatte, samt et samarbeidsutvalg bestående av representanter fra foreldrerådet, styret og ansatte. (Se for øvrig egne vedtekter, som ligger på hjemmesiden).

Hver måned lager vi månedsbrev/plan fra avdelingene med mer spesifikke mål og metoder. Disse legges ut på *kidplan*.

På hjemmesiden www.100meter.no finnes et stort sett all annen relevant informasjon man skulle trenge.

Foreldrene er de viktigste personen i barnets liv, og vi er opptatt av å ha et godt samarbeid for å skape en trygg og god hverdag for barnet. Samtidig som vi vektlegger det enkelte barn må vi også ha hele barnegruppa i fokus, og noen ganger kan vi dessverre ikke oppfylle alle ønsker. Vi ønsker å skape en god dialog, og hører gjerne om foreldrenes tanker og forventninger.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

Vi har et godt samarbeid med blant annet lærerhøgskolen, videregående skoler, ungdomsskolen, voksenopplæringen, nav, fylkeskommunen osv. Alle disse ser vi på som en ressurs for barnehagen vår. Vi har også et tett samarbeid med ulike instanser som PPT og logopedtjenesten, samt god kontakt med andre barnehager, både kommunale og private.

RUTINER FOR OVERGANG BARNEHAGE/SKOLE

Aktivitet	Tidspunkt	Ansvarlig
Informasjon om rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO står i barnehagenes årsplan	01.01	Styrer
Barnehagene sender navneliste med telefonnr til skolene for kommende elever	01.10	Styrer
Samarbeidsmøte krets	September	Styrer
I tilfeller der barnehagen og foreldrene mener det er nyttig med tilleggsinformasjon for å kunne tilrettelegge for en god skolestart, tar barnehagen kontakt med skolen.	November-april	Styrer
Hospitering barnehageansatte i skolen	Oktober	Styrer
Annonse i avisene om innskriving på skolen	November	Skoleadministrasjon
Annonsen om skolens innskrivingsdatoer henges opp i den enkelte barnehage	November	Styrer
Innskrivingskveld for foreldre	November	Rektor
Utfylling av skjema og informasjon om skolen		
Søknad om utsatt skolestart drøftes med foreldrene og sendes skolekontoret	Innen 1.januar	Foreldre
Samarbeidsmøte krets	Januar	Styrer
Hospitering i barnehage for 1.-4. trinns lærere	Mai	Rektor
Erfaringsutveksling for alle som har hospitert	Mai/Juni	Skolen
Barnehagen besøker det enkelte barns skole (uformelt); går veien dit, ser på/leker i skolegården e.l	Vår	Styrer Pedagogisk leder
Besøksordninger: Barnehagene får besøk av elever (kommende faddere) Barnehagebarn besøker 1. trinn	Tidlig vår, før besøksdager	Skolen avtaler med den enkelte barnehage
Ansatte i barnehagene blir invitert på foreldremøtene som arrangeres i forbindelse med Bli-kjent-dagene	Når dagene er fastsatt	Rektor og styrer
Bli-kjent-dag/dager på skolen Barnet får skriftlig invitasjon fra skolen Barnet får hilse på sin fadder Skolens ledelse er til stede for foreldre som ønsker samtale om eget barn	Mai/Juni	Rektor Kontaktlærer
Overgangsmøte utveksle info om enkeltbarn/gruppe, husk samtykke fra foreldre	Vår	Rektor avtaler med den enkelte bhg
Referater og ev. presentasjoner fra foreldremøtene sendes til barnehagene	Juni	Rektorer
Ved behov for ytterligere informasjon fra barnehagene, kan skolen i samråd med foreldrene ta kontakt med den aktuelle barnehage for samtale	Etter skolestart	Kontaktlærer

Barn med særlige behov/nedsett funksjonsevne.

Barnehagen avtaler sammen med foreldre overgangsmøter med skolen og eventuelt samarbeidspartnere. Husk å kalle inn rektor.	Innen 1.november	Styrer
For enkelte barn med store, sammensatte behov kan det være aktuelt å starte samarbeid bhg/skole 1-3 år før skolestart. Dette vurderes i ansvarsgruppa.		Styrer

Vår krets= vår bhg, Soppen bhg, Tongjordet bhg og Gjøvik skole.

FAGOMRÅDENE

Barnehageloven §2:

”Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter”

Hvert fagområde dekker et stort felt, men i barnehagehverdagen opplever vi de sjelden som atskilt fra hverandre. Ingen av fagområdene opptrer isolert, de henger sammen og skaper en god flyt. De ulike fagområdene smelter oftest sammen i ulike teamopplegg, men vi ser jo at dette også skjer i den spontane leken hos barna i hverdagen. Arbeidet med fagområdene må skje med utgangspunkt i barnas alder, interesse osv. Her blir det viktig at vi tar oss tid til å bli godt kjent med hvert enkelt barn og dets

forutsetninger; uten denne kunnskapen vil vi fort

komme til kort når vi skal legge til rette for læringen.

Rammeplanen 01.08.2017, kapittel 9, s. 47:

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. I samiske barnehager skal arbeidet med fagområdene ta utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap. Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen»

Kommunikasjon, språk og tekst

Vi skal som barnehage sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel. Kommunikasjon er et vekselspill, og barna må lære seg

å være både sender og mottaker av et budskap. Språket er viktig i samhandling med andre barn, og det er viktig at vi ”fanger” opp de som av ulike grunner ikke mestrer språket slik at de kan få tidlig og god hjelp. Vi som voksne må være gode forbilder for barna gjennom gode samtaler, høytlesing og tydeliggjøring av skriftspråket.

Å legge til rette for språkstimulering hos både språkmektige og mindre språkmektige barn er viktig. De språkmektige er gode rollemodeller, samtidig som de også trenger nye utfordringer med språket. Vi har både etnisk norske og minoritetsspråklige/tospråklige i vår barnehage, så vi har fokus på både morsmålet og det norske språket ifht de tospråklige barna.

Hva gjør vi så i barnehagen: leser, synger, skaper tid og ro for gode samtaler, tolkning av kroppsspråk og mimikk, tekstskaping og små grupper med ekstra fokus på språk. Vi bruker gjerne ipaden som et nyttig og morsomt redskap i forhold til fagområdet. Samlingsstunder med språkleker, spillgrupper, lekgrupper, fokus på benevning i påkledningssituasjoner og matsituasjoner. I det store og det hele så kan man trene språket i alle slags naturlige situasjoner i og utenfor barnehagen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Småbarnsalderen er en viktig tid da barnet tilegner seg grunnleggende motoriske ferdigheter og fysiske egenskaper. Vaner skapes, og de får innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. De skal gjennom medvirkning i mat-og måltidsaktiviteter motiveres til å spise sunt, og de skal få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. I barnehagehverdagen blir det viktig å skape variasjon mellom aktivitet og hvile, samt å legge til rette for variert fysisk utfoldelse ute og inne. For oss er det også viktig å gi barna en følelse av mestring.

Hva gjør vi så i barnehagen: tumlelek med barn og voksne, skaper utfordrende fysiske miljøer ute og inne, ut på tur på snø og is, skogsbunn og asfalt, matlaging ute og inne, lærer bort gode matvaner og håndhygiene. Hviler oss hvis vi trenger det. På småbarnsavdelingen spesielt, men også hos de eldre barna, er det viktig at det er mat til faste tider.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi skal gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur, og til selv å kunne uttrykke seg estetisk. Gjennom mange og rike erfaringer med disse områdene vil barna få et variert erfaringsgrunnlag for selv å kunne uttrykke seg gjennom sansing, eksperimentering, skapende virksomhet og kommunikasjon. Barna skal også oppleve at kunst og kultur bidrar til nærhet og forståelse.

Hva gjør vi så i barnehagen: sang, musikk, konserter, drama i barnehagen, teaterforestillinger, arrangementer, (som vår egen 17 mai feiring hvert år og vinterlekuke) ulike formingsaktiviteter, barnehagens egen kunstutstilling i juni, besøker og ser på ekte kunst.

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen vår, men skal samtidig bli kjent med andre religioner og deres høytider. Det er viktig for oss å skape et klima med gjensidig respekt og toleranse for hverandre uavhengig av kulturell og religiøs tilhørighet. Barna skal også få oppleve at grunnleggende spørsmål er vesentlige og blir tatt på alvor. Her kommer visjonen vår –**VI TAR TIDA TILBAKE** – godt frem. Vi må ha tid og anledning til undring og tenkning, filosofiske samtaler og fortellinger, og begrep som medmenneskelighet, nestekjærlighet, ærlighet og tilgivelse står sterkt.

Hva gjør vi så i barnehagen: Møter barnet i den gode samtalen, markering av høytider og tradisjoner; både egne og andres, Vi er opptatt av det flerkulturelle perspektivet, og er for eksempel medlemmer av sos- barnebyer, ved at vi har et fadderbarn fra Nigeria som heter Dorcas. Forut barneaksjon er også noe vi har mulighet til å delta på.

Antall, rom og form

Barna er tidlig opptatt av tall og telling, rom og form, og gjennom leken utforsker de sammenhenger. Vi som voksne må legge til rette for at barna skal kunne oppleve glede ved å utforske tall og begreper, kunne sammenligne og sortere, samt få erfaringer om form, mønster og størrelse. Vi stiller spørsmål, resonerer, argumenterer og finner løsninger på smått og stort..

Hva gjør vi så i barnehagen: Synliggjør og leker med tall og former, bruker matematiske begreper i hverdagen, konstruksjonslek, butikklek, baking og matlaging, praktisk erfaring av fagområdet når vi er i skogen, mm..

Natur, miljø og teknologi

Et av målene i Rammeplanen er at barna skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling; dvs kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen. Lære om insekter, dyr og planter. Få innsikt i produksjon av matvarer osv.. Vi skal legge til rette for undring over alt det spennende naturen byr på, og bidra til at barna opplever glede ved å ferdes i naturen (selv om det regner eller snør☺). De skal også lære å undre seg, iaktta, eksperimentere, beskrive og samtale om fenomener i naturen.

Hva gjør vi så i barnehagen: ut på tur til ulike steder i all slags vær, eksperimenter, konstruksjonslek, lage mat ute, kanskje få delta på elgjakt, besøke bondegård. Vi retter også fokuset litt ekstra på miljøvern; se eget avsnitt om miljøvern på side 22.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være det første steget for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Vi skal bidra til at barna møter verden med tillitt og nysgjerrighet, og barna skal få medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt, både nå og i et historisk perspektiv.

Hva gjør vi så i barnehagen: Legge vekt på barns medvirkning og skape et demokratisk miljø når det gjelder kjønn, alder og kultur i barnehagen, turer i lokalmiljøet/byen.

MILJØVERN

Dette er et tema som er viktig i dagens samfunn. Vi i vår barnehage bruker naturen mye, både på stor- og småbarns avdeling. Vi er så heldige at vi har naturområder i umiddelbar nærhet. Både skog og vann. Dette er en fin arena for holdningsskapning, og tilnærming til fagområdet Natur, miljø og teknikk, som er nevnt lenger frem i årsplanen. Fagområdet inneholder mange punkter som vi er gjennom hvert år på ulike måter

Rammeplanen sier:

”Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling.”

Det betyr at ungene må få lære seg holdninger som svarer til dette. Barn må lære seg at man blant annet ikke skal brette greiner, trække på småkryp og kaste søppel i naturen. Disse holdningene er det vi voksne som må være gode forbilder for. Meitemarker og edderkopper kan virke ekle for noen, men det er viktig at vi ikke overbringer disse personlige oppfatningene til barna. Hvis vi trækker på en edderkopp er det det barna lærer at de skal gjøre. Det samme hvis vi kaster søppel i naturen.

Piaget har et ord for barns behov for å ta og plukke på ting; nemlig fingerintelligens. Med dette mente han at barn lærer ved ”å gripe for å begripe”. Når vi er på tur har vi mange pauser der vi undrer oss og løfter og ser på ting. Barna er nysgjerrige vesener og spør om mye. Vi har ofte med oss små oppslagsbøker om for eksempel insekter i sekken, og hvis vi ikke har husket å ta med, så ser vi i den når vi kommer hjem, eller ser på internett.

Vi kunne skrevet flere sider om temaet natur, miljø og teknikk, men vil oppfordre alle til å gå inn på nettet og lese mer. Kunnskapsdepartementet har skrevet et temahefte som dere kan laste ned på nettet.

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/290161-temahefte_om_natur_og_miljo.pdf

Hva kan vi konkret gjøre i forhold til temaet miljøvern? Alle avdelingene har enkelt miljøvern på sin avdeling. De gjør ulike ting, men vi har én felles oppgave, og det er **kildesortering**.

Barnehagen har egen kjøkkenhage, vi går på turer, vi kan grave ned ulik søppel og se på den etter et år. Vi kan kjøpe eller fiske en fisk, og se på den både utvendig og innvendig. Vi kan snakke om hvilken nytte vi har av småkryp, og lage terrarier for å se det i praksis. Vi kan snakke om forurensing ved at biler står på tomgang, se på strømforbruket i barnehagen, lage gjenbrukskunst... osv.

AVDELINGENE VÅRE

Ole Brum og Tigergutt holder til i andre etasje, mens Tussi, småbarnsavdelingen, holder til i første. Avdelingene er i utgangspunktet tre selvstendige avdelinger, men for å fremme barnas beste så jobber man mye på tvers i løpet av uka og deler på personalet. Man har en lik filosofi på hva som er barns beste. Det deles ofte i ulike, både små og store, grupper på bakgrunn av for eksempel alder og interesser. Det er med årene blitt en del småbarn også på avdelingene oppe, og da er det jo fint å kunne samarbeide på tvers av huset. At småbarna oppe kan få leke med småbarna nede.

Ellers har vi for eksempel en dag (eller flere) der femåringene er skilt ut fra de øvrige barna. Den dagen/dagene har de det vi kaller stjerneklubb, som blant annet treffer trafikkdyret/bilbeltedyret Tarkus, har brannvernopplæring og har skrivedans mm.. Skrivedans er et opplegg for blant annet å fremme barnas skriveferdigheter.

Ole Brum og Tigergutt

På Ole Brum og Tigergutt har vi barn i alle aldre, men flest barn over to år. Såkalt blandede avdelinger. Vi er opptatt av å se hvert enkelt barn, og vi fokuserer på trygghet, trivsel, tilhørighet og toleranse. Vi ønsker å styrke barnets selvbylde og skape et positivt klima i barnegruppen. Det er et mål for oss at alle skal få gode og positive opplevelser knyttet til vennskap, og at de utvikler evnen til å ta initiativ til å opprettholde vennskap med andre barn.

Vi legger vekt på barns medvirkning, og bestreber oss på å ha med barna i planlegging av aktiviteter. Gjennom året vil vi arbeide med ulike aktiviteter og temaer ut fra barnas ønsker.

Tilberedning av mat, både ute og inne, høsting av egen kjøkkenhage, og det å se hvor maten kommer fra er aktiviteter vi er opptatt av. Vi lager maten fra bunnen av, og barna er med på hele prosessen. Vi tenker pedagogikk i alle gjøremål, og barna kan, og skal, være med på det meste. Det er stas å være ordensbarn! Rydding og vasking er som oftest kjempegøy for både treåringen og femåringen ☺

Vi har voksne som er glad i forming og kreativ aktivitet, og dette fører da til at barna får utforske ulike materialer og teknikker, og får ofte bruke «dødt materiale» som tomme brusflasker, toalettruller og blikkbokser i ulike prosjekter. Inne på avdelingene har vi dokumentasjonsvegger hvor vi kan lage store veggbilder, alt etter hva slags tema vi jobber med. Vi bruker også bilder av barna i lek som dokumentasjon for foreldrene, og ikke minst for barna. Barna er opptatt av å se bilder av seg selv og andre, så her har vi et fint utgangspunkt for mange gode samtaler.

Naturen er også en viktig del av det pedagogiske arbeidet vårt, og vil være en naturlig og perfekt lek- og læringsarena for oss. Den gir rom for et mangfold av aktiviteter og opplevelser til alle årstider og i all slags vær. Vi ønsker at barna skal oppleve glede ved å ferdes i naturen og tar derfor utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesser, og undrer oss sammen med dem. I skogen får de frihet til å løpe, klatre, rope, undre seg og studere småkryp. De får brukt fantasien sin på en helt annen måte når de leker ute i skogen, uten en eneste sykkel eller plastleke. Her blir trær til troll, og stubber til både buss, fly og tog. Alt ligger til rette for god rollelek. Vi har i hovedsak fire uteområder i nær tilknytning til barnehagen som vi bruker aktivt, og det er «camp solstrålen», «Trollskogen», «Soppentoppen og gapahuken bak barnehagen. I tillegg har vi også et lite skogholt inne i barnehagen. Vi erfarer også at naturen skaper andre rom og muligheter for vennskap og relasjoner mellom barna. Vi ser at konfliktnivået er lavere, og at det ofte dannes andre relasjoner enn det vi ser inne i barnehagen. Leken er også ofte lengre i varighet, og naturen har, som sagt, et utall av naturlige lekeapparater og gjenstander som skaper rammene for en god lek. Dette har stor pedagogisk verdi for oss.

Selv om vi er mye ute, betyr også innetiden mye for oss. Vi har samlingsstunder med ulike aktiviteter, der vi veksler på med å sitte stille og være fysisk aktive. Gruppa deles også i mindre enheter under samlingsstunden, da vi har en blandet aldersgruppe. Det er viktig å tilpasse seg den enkeltes behov. Vi bruker blant annet snakkepakken aktivt. Dette er et spesifikt opplegg hvor språket står sentralt. Bevegelsesleker og sangleker blir også mye brukt. Bøker bruker vi også gjerne i mindre grupper, da det blir mer ro over lesingen, og vi får mer tid til hvert enkelt barn. Dette gjelder også mange av de andre aktivitetene vi bedriver. Deling i mindre grupper har vi god erfaring med, og vi gjør det så ofte vi har mulighet. Det er et virkemiddel for å få mer tid til enkeltbarnet, samtidig som vi lettere kan tilpasse opplegg til ulike alders og modningsnivåer.

Finmotoriske aktiviteter som lego, perling, tegning, modellkitt og andre lignende aktiviteter bedrives mest innendørs. Utendørs stimuleres den finmotoriske sansen ved å plukke småstein, barnåler, finne biller og alle slags småkryp osv... Det er kun fantasien som setter grenser for hva man kan lære!

Tussi

Tussi er småbarnsavdelingen i barnehagen vår. Her hører de minste barna, altså 1 og 2 åringene til. På Tussi står omsorgsbegrepet ekstra sterkt.

I barnehagens rammeplan står det blant annet følgende om omsorg:

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet, og for utvikling av empati og nestekjærlighet»

Videre sier rammeplanen under punktet livsmestring og helse:

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap» «Barna skal få støtte i å mestre

motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser»

De voksne på Tussi er derfor bevisste på å sitte mye på gulvet, slik at barna kan ha et fang å kunne kripe opp i når de trenger det. Små barn trenger ofte mye støtte i leken, og derfor er det viktig å være der barna er. Det blir lett konflikter på grunn av bla. manglende språk og opplevelseserfaring. Der de eldre barna kan snakke og forklare, så tyr gjerne de små til mer fysiske uttrykksmåter. Da er det viktig at det er en voksen i nærheten som kan hjelpe dem i samhandlingen. De skal etter hvert lære seg å samarbeide med hverandre, vente på tur, dele, hjelpe hverandre og ta hensyn til hverandre, trøste hverandre og være en god venn.

Faste rutiner i forhold til mat, stell og soving, men med rom for individuelle tilpasninger, er spesielt viktig på en småbarnsavdeling. Faste rutiner gir trygghet. Eksempler på dette kan være at vi har måltidene til faste tidspunkter, vi skifter bleie og legger oss rett etter mat, vasker hender før mat og synger matsang hver dag.

På en småbarnsavdeling er det ekstra viktig å utnytte alle dagens gjøremål og rutinemessige hendelser, som for eksempel i stellesituasjonen. Her er det én voksen og ett barn. En ypperlig anledning til for eksempel språkstimulering. For på småbarnsavdeling benevner vi alt vi gjør, som; «nå skal vi ta på deg den blå sokken», eller; «se her er det en elefant på bleia di».

Barn trenger å få stimulert alle sine sanser, og trenger å få bruke hele seg for å få en god utvikling. En godt utviklet sansemotorikk legger grunnlaget for all videre intellektuell læring. Vi legger derfor opp til mange ulike og varierte opplevelser/aktiviteter på Tussi, både ute og inne. Vi deler ofte opp i mindre grupper for å tilpasse aktivitetene etter barnas behov, og det hender også vi er med de store barna, avdelingene oppe, på ulike aktiviteter. Aktivitetene på Tussi kan være så enkle som at man stort sett hver dag går ut for å kunne oppleve ulike væertyper, som snø, regn, kaldt eller varmt. Gå på tur utenfor barnehagen gjør vi også, og da har vi fokus på at barna skal få prøve seg i ulike typer terreng. Skogen som vi har i

nærområdet blir derfor flittig brukt. Ellers kan en aktivitet på Tussi være å smake på ulike matretter, ta på/forme forskjellig i leire og sand, lukte på en blomst, kjenne hva som er gjemt nedi en krukke med ris, legge puslespill, bygge med klosser, leke med dukker og biler, tegne og male, synge og danse.

ÅRSHJUL

August

Nytt barnehageår starter alltid den 15, men den offisielle dagen er som regel den 16, da vi alltid har første planleggingsdag i nytt barnehageår dagen før oppstart.

September

Foreldremøter
Dugnad

Oktober

Brannøvelse
Høstfest. - masse mat og masse prat.
Tilbud om foreldresamtaler for de med nye barn.

November

Vi starter så vidt med juleforberedelser.

Desember

Juleforberedelser, julemiddag, Lucia feiring/julegrantenning og nissefest.

Januar

Vinter gøy heeele måneden 😊

Februar

Karneval.

Hundremeterskogens vinterleker (hele uke)

Mars

Vi gir tilbud om foreldresamtaler til de som ønsker det.
Årsmøte i andelslaget og foreldrerådsmøte.
Påske verksted, besøk fra kirka og påskelunsj.

April

Overnatting for stjerneklubben.

HUSK å levere sommerferielapp innen den 30!.

Mai

Fotografering
→En lek og moro dag i barnehagen i anledning 17mai

Juni

*Stjerneklubbavslutning. (*Gjelder foreldrene til 5-åringene)

Juli

Sommerferie for de fleste. Vi tar dagene som de kommer, og leker og koser oss med vann og sommeraktiviteter 😊 Foreldremøte for de nye på Tussi

Siden vi har en fireårig årsplan så vil man ikke få en oversikt over planleggingsdager her, men det er 5 stk pr år, og man vil få beskjed i god tid, og så snart det er bestemt!

-Vi tar tiden tilbake -

Så rart

*Så rart å være flaggermus
Og flakse rundt fra hus til hus
Og gå til sengs i trærne
Men er det noen som forstår hvordan den
kan få sove nå
Den henger etter tærne?*

*Så rart å være edderkopp
Med nøste i sin egen kropp
Og spinne alle dage
Men hvordan kan den gjemme på
Så mange kilometer tråd
I en slik liten mage?*

-Inger Hagerup-

**Hundremeterskogen barnehage
Torgeir Forsethsv. 14, 2821 Gjøvik
61 13 2260 / 95230968
www.100meter.no
berit@100meter.no**